

УЖГОРОДСЬКА МІСЬКА РАДА

XIII сесія VI скликання

Р І Ш Е Н Н Я

20.07.2012

Ужгород

№ 561

Про Програму енергоефективності та енергозбереження міста Ужгород на 2012-2015 роки

З метою реалізації Закону України "Про енергозбереження", Стратегії розвитку міста Ужгород до 2015 року, впровадження програм енергозбереження у житлово-комунальному господарстві, освітніх та медичних закладах міста, відповідно до п.22 ч.1 ст.26 Закону України „Про місцеве самоврядування в Україні,

міська рада ВІРШИЛА:

1. Затвердити Програму енергоефективності та енергозбереження м. Ужгорода на 2012-2015 роки (згідно з додатками).
2. Головним виконавцем Програми визначити Департамент міського господарства (Касперов О.П.), управління освіти (Комарницький М.С.) та відділ капітального будівництва (Трускавецький І.С.) Ужгородської міської ради.
3. Фінансовому управлінню (Король С.Г.) передбачити у бюджеті міста видатки на фінансування заходів Програми.
4. Контроль за виконанням рішення покласти на заступника міського голови Семалю В.Ю. та постійну комісію з питань економічного розвитку, планування, інновацій, інвестиційної і промислової політики, транспорту, зв'язку та енергетики, торгівлі, підтримки підприємництва та регуляторної політики (Дацюк К.Л.)

Міський голова

В.Погорелов

Додаток 1
до рішення XIII сесії Ужгородської міської ради
VI скликання від 20.07 2012 року № 561

1.ПАСПОРТ
Програми енергозбереження та енергоефективності м. Ужгород
на 2012 – 2015 роки

Назва Програми:	Програма енергозбереження та енергоефективності м. Ужгорода на 2012 – 2015 роки
Замовник Програми	Ужгородська міська рада
Розробник Програми	відділ інвестицій, інновацій, розвитку і туризму управління економіки Ужгородської міської ради
Співрозробник Програми	управління освіти Ужгородської міської ради; відділ капітального будівництва Ужгородської міської ради
Учасники Програми	управління освіти Ужгородської міської ради; відділ охорони здоров'я Ужгородської міської ради; Департамент міського господарства Ужгородської міської ради
Виконавці Програми	Департамент міського господарства Ужгородської міської ради; управління освіти Ужгородської міської ради; відділ капітального будівництва Ужгородської міської ради
Строк виконання Програми	2012-2015 роки

**ПРОГРАМА
ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ ТА
ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ
м. УЖГОРОДА
на 2012-2015 роки**

ЗМІСТ

1. Паспорт програми.....	2
2. Вступ.....	4
3. Загальний опис та мета Програми.....	5
4. Специфіка та особливості міста Ужгород у сфері енергозабезпечення та енергозбереження.....	6
5. Нормативно-правове забезпечення реалізації Програми.....	8
6. Фінансування заходів Програми.....	8
7. Інформаційне забезпечення та аналіз виконання Програми.....	9
8. Додатки.....	10

2.ВСТУП

Програма з енергозбереження м. Ужгорода на 2012-2015 роки розроблена на виконання вимог Закону України „Про енергозбереження”(зі змінами, внесеними згідно із Законами України), указів Президента України „Про невідкладні заходи щодо забезпечення ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів” від 28.02.2008р. № 174/2008, „Про рішення Ради національної безпеки і оборони України” від 30.05.2008р., „Про стан реалізації державної політики щодо забезпечення ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів” від 28.07.2008р. № 679/2008, розпорядження Кабінету Міністрів України „Енергетична стратегія України на період до 2030 року” від 15.03.2006р. № 145-р, Розпорядження Кабінету Міністрів України „Про заходи щодо забезпечення енергетичної безпеки України” від 20.10.2005р. №1199/2005, постанови Кабінету Міністрів України "Про затвердження порядку розгляду, схвалення і реалізації проектів цільових екологічних /зелених/інвестицій..." від 22.02.2008р. № 221, розпорядження Кабінету Міністрів України „Про програми підвищення енергоефективності за зменшення споживання енергоресурсів” від 17.12.2008р. № 1567-р, розпорядження Кабінету Міністрів України „Деякі питання реалізації державної політики у сфері ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів” від 11.02.2009р. № 159-р, постанови Кабінету Міністрів України „Про затвердження Державної цільової економічної програми енергоефективності на 2010-2015 роки” від 01.03.2010р. № 243, доручення голови Закарпатської ОДА від 26.09.2011р. № 02-5/94.

Основними принципами державної політики у сфері енергозбереження є:

- створення державою економічних і правових умов зацікавленості юридичних та фізичних осіб в енергозбереженні; здійснення державного регулювання діяльності у сфері енергозбереження на основі застосування економічних, нормативно-технічних заходів управління;
- пріоритетність вимог енергозбереження при здійсненні господарської, управлінської або іншої діяльності, пов'язаної з видобуванням, переробкою, транспортуванням, зберіганням, виробленням та використанням паливно-енергетичних ресурсів;
- наукове обґрунтування стандартизації у сфері енергозбереження та нормування використання паливно-енергетичних ресурсів, необхідність дотримання енергетичних стандартів та нормативів при використанні палива та енергії;
- створення енергозберігаючої структури матеріального виробництва на основі комплексного вирішення питань економії та енергозбереження з урахуванням екологічних вимог, широкого впровадження новітніх енергозберігаючих технологій;
- популяризація економічних, екологічних та соціальних переваг енергозбереження, підвищення громадського освітнього рівня у цій сфері;

- поєднання методів економічного стимулювання та фінансової відповідальності з метою раціонального використання та економного витрачання паливно-енергетичних ресурсів;
- встановлення плати за прямі втрати і нераціональне використання паливно-енергетичних ресурсів; вирішення проблем енергозбереження у поєднанні з реалізацією енергетичної програми України, а також на основі широкого міждержавного співробітництва;
- стимулювання раціонального використання паливно-енергетичних ресурсів шляхом комбінованого виробництва електричної та теплової енергії (когенерації);
- поступовий перехід до масового застосування приладів обліку та регулювання споживання паливно-енергетичних ресурсів; обов'язковість визначення постачальниками і споживачами обсягу відпущених паливно-енергетичних ресурсів за показаннями приладів обліку споживання паливно-енергетичних ресурсів у разі їх наявності.

3. Загальний опис та мета Програми

Програма спрямована на ефективне використання паливно-енергетичних ресурсів, зменшення їх споживання та втрат шляхом реалізації технічних, інноваційних рішень, створення економічно привабливих умов для інвестиційних проектів з енергозбереження у всі сфери розвитку міста.

Програма розроблена з урахуванням вимог Концепції комплексної Державної програми модернізації комунальної теплоенергетики на 2012–2015 роки, Методики розроблення галузевих, регіональних програм енергоефективності та програм зменшення споживання енергоресурсів бюджетними установами шляхом їх раціонального використання, затвердженої наказом Національного агентства України з питань забезпечення ефективного використання енергетичних ресурсів (НАЕР) від 17.03.2009р. № 33.

Місто Ужгород - одне з перших міст в Україні, яке розробило **Концепцію сталого розвитку міста**, затверджену рішенням сесії міської ради 26.12.05 р. № 781, в якій питанням енергоефективності та енергозбереження приділяється особлива увага. Рішенням сесії міської ради від 12.12.08 № 917 затверджено **"Стратегію розвитку міста Ужгород до 2015 року"**, в якій одним із п'яти стратегічних пріоритетів розвитку міста визначено **"Реформування житлово-комунального господарства на засадах ринкових відносин та підвищення якості муніципальних послуг"**, де основною ціллю визначено **"Запровадження програми енергозбереження в житлово-комунальному господарстві, освітніх та медичних закладах міста"**.

Мета Програми енергоефективності та енергозбереження міста Ужгород на 2012-2015 роки – підвищення енергетичної та економічної ефективності процесу надання послуг теплопостачання, закінчення процесу встановлення автономного опалення у житловому секторі, проведення теплосанації житлових будинків, адмінбудинків, освітніх та медичних закладів

міста та перехід на використання альтернативних джерел енергії для виробництва теплової та електричної енергії.

Виконання Програми дасть можливість:

- забезпечення реалізації державної політики у сфері енерго- та ресурсозбереження;
- зниження видатків на оплату енергоресурсів;
- зменшення критичного рівня зносу основних фондів в житлово-комунальному комплексі;
- покращення технічного стану джерел та систем тепlopостачання, водopостачання;
- покращення умов діяльності бюджетних та інших установ;
- підвищення надійності роботи інженерно-комунальних систем життєзабезпечення, комфортність і безпеку умов проживання громадян міста;
- використання зекономлених коштів на реалізацію соціальних програм для жителів міста;
- посилення захисту інтересів споживачів.

4. Специфіка та особливості міста Ужгород у сфері енергозабезпечення та енергозбереження

На даний час в електроенергетиці міста Ужгород енергоефективність залишається головною проблемою. Особливо це стосується промислового виробництва та роботи комунальних підприємств, де використовуються застарілі енергозатратні технології.

Крім того, видатки на теплозабезпечення у бюджетних установах та житловому секторі міста становлять значну частку в загальних видатках на інші види енергоресурсів (електроенергія, газ) та воду і зростають щорічно через збільшення тарифів. У зв'язку з переходом системи опалення бюджетних установ з централізованого на автономні котельні змінилася структура споживання енергоносіїв, що призвело до збільшення споживання газу та електроенергії та зменшення теплової енергії (від централізованих котелень).

Протяжність теплових мереж міста становить 116 км, знос яких становить понад 65%. Незадовільний технічний стан магістральних трубопроводів тепломереж завищує собівартість послуг та призводить до значних втрат тепла, які становлять понад 43%. Теплові втрати доповнюються також втратами тепла через вкрай низьку ступінь теплоізоляції будинків і квартир. Наземні ділянки магістральних теплотрубопроводів, хоч і знаходяться в задовільному стані, технічно виконані незадовільно, що псує архітектурний вигляд міста.

Місто Ужгород стало одним із перших міст в Україні, де здійснено масовий перехід на індивідуальне опалення житлового фонду та об'єктів бюджетної сфери з подальшим відокремленням споживачів теплової енергії від теплових мереж, що призводить до зменшення енергетичної залежності міста та області.

Ужгородська міська рада вперше в Україні у 2001-2003 рр. у рамках програми ЄС TACIS спільно з Інститутом житла і навколишнього середовища

м.Дармштадта разом з фахівцями з міст Ужгород і Міхаловце (Словаччина) реалізувала проект “Енергосанація житлових будинків в містах Ужгород, Міхаловце і Дармштадт”. В результаті виконання проекту було проведено об’ємний обсяг робіт із системного аналізу типології, енергопотенціалу та заходів теплосанації будинків житлового фонду м.Ужгорода з урахуванням досвіду Німеччини і Словаччини. Розроблено рекомендації з оптимізації проектних, кошторисних і будівельних робіт та механізмів їх фінансування в умовах нерозвиненості іпотечного кредитування та інституцій співвласників багатоквартирних будинків.

Аналіз стану будинків та будівельних конструкцій свідчить про те, що проведення комплексної теплосанації за сучасними технологіями дозволить заощадити (в залежності від типу і стану будинку) від 30 до 70 % теплової енергії, а в грошовому вимірі – це десятки мільйонів гривень у рік.

Одним із завдань “Державної цільової економічної програми енергоефективності на 2010-2015 роки”, затвердженої постановою КМУ №243 від 1 березня 2010 року є зменшення обсягу технологічних витрат і втрат енергоресурсів у результаті модернізації та реконструкції обладнання, впровадження сучасних енергоефективних технологій, удосконалення системи державного управління та популяризації енергоефективності. Шляхом її вирішення зокрема є санація будівель.

Санація будівлі – це комплекс технічних заходів, спрямованих на її відновлення, що здійснюються з метою приведення теплотехнічних характеристик будівлі до сучасних вимог, норм і стандартів, зменшення втрат енергоресурсів та води, а також поліпшення умов перебування у будівлі працівників.

Утеплення зовнішніх стін забезпечить економію, в середньому 35% теплової енергії в рік від загального обсягу теплової енергії, що подається на будівлю для її опалення, економія теплової енергії за рахунок проведення теплової санації, економія природного газу на вироблення теплової енергії для опалення, утеплення огорожувальних конструкцій та встановлення теплових пунктів забезпечує економію в середньому 60% теплової енергії за рік, від загального обсягу її споживання (вікна – 5%, стіни – 30%, верхні поверхи – 10%, фундамент – 4%, ТП – 11%).

На рівні міста можна виділити також наступні шляхи енергозбереження:

1. зменшення енергоємності продукції, що випускається на діючих підприємствах за рахунок модернізації технологій;
2. встановлення на промислових підприємствах, в побутовому секторі лічильників тепла, електроенергії, газу – сертифікованих лічильників нового покоління з високою точністю та з надійним захистом від несанкціонованих втручань;
3. підвищення ККД котлів і зниження втрат в електро- та тепломережах при виробництві і транспортуванні електричної і теплової енергії.;
4. зниження енергоємності житлово-комунального господарства;
5. здійснення термореновації житлових та адміністративних будівель:

6. залучення інвестицій у сферу поводження з ТПВ для будівництва сміттєпереробного заводу, що вироблятиме теплову та електричну енергію;
7. впровадження екологічно чистих джерел енергії з використанням місцевих сировинних ресурсів;
8. поступове переведення автотранспорту на газові та електричні двигуни.

5. Нормативно-правове забезпечення реалізації Програми

Реалізація завдань та заходів Програми буде здійснюватися у відповідності з чинним законодавством України у сфері енергоспоживання, енергоефективності, використання альтернативних видів палива.

При використанні коштів державного бюджету та коштів державних підприємств закупівля товарів, робіт та послуг здійснюватиметься згідно з вимогами законодавства України про закупівлю товарів, робіт та послуг, з врахуванням прийнятих рішень уряду, якими встановлюються стимули та заохочення для впровадження інноваційних енергоефективних та енергозберігаючих технологій, засобів та обладнання.

При реалізації та моніторингу Програми будуть дотримані вимоги інших актів Президента, Уряду, відповідних центральних органів виконавчої влади.

Заходи Програми з енергозбереження м. Ужгород та їх обсяги, які не увійшли в перелік заходів, спрямованих на виконання зазначеної Програми у 2012–2015 роках, мають бути визначені і реалізовані в наступні роки відповідно до завдань Енергетичної стратегії України на період до 2030 року.

6. Фінансування заходів Програми

Програма енергоефективності та енергозбереження міста Ужгород розроблена на 2012-2015 роки.

Фінансування заходів Програми передбачається здійснювати за рахунок коштів бюджету міста, обласного бюджету, Державного бюджету України та інших джерел, передбачених чинним законодавством України.

Головною передумовою реалізації Програми в місті є створення економічного середовища, сприятливого для енергозбереження та інвестиційних умов. Формування сприятливого інвестиційного клімату у сфері енергозбереження зараз залежить від створення загальноекономічних, нормативно-правових, організаційно-технічних та фінансово-інвестиційних умов на рівні держави. До вирішення питань загальноекономічної стабілізації економіки та створення умов надходжень інвестицій як основного фінансово-економічного механізму реалізації заходів з енергозбереження в місті слід віднести принцип самоінвестування зі створенням на цій основі міського фонду енергозбереження.

7. Інформаційне забезпечення та аналіз виконання Програми

З метою інформаційного забезпечення та аналізу виконання Програми передбачено наступні заходи:

- формування електронної бази даних про стан реалізації Програми;
- планування черговості здійснення заходів;
- контроль за станом виконання робіт та досягнутими результатами з метою недопущення збоїв у роботі окремих виконавців;
- збір, узагальнення та аналіз звітів про стан реалізації завдань і досягнення цілей програми, а в разі необхідності – про обсяги виконаних робіт за окремими проектами;
- підготовка інформації для оприлюднення в засобах масової інформації з метою інформування громадян про стан реалізації Програми.

Контроль за виконанням Програми (заходів) з енерго- та ресурсозбереження в бюджетних установах, комунальних підприємствах та інших установах міста Ужгород несуть відповідні уповноважені особи.

В розрізі робіт по встановленню автономного опалення в житловому секторі міста виконавцем відповідно до Паспорту Програми визначено Департамент міського господарства.

Контроль за використанням коштів, спрямованих на забезпечення виконання Програми, здійснюється відповідно до законодавства України.

Секретар ради

В.Щадей

№ п/п	Об'єкт, види робіт	Разом (тис.грн)	Джерела та обсяги фінансування (тис.грн)															
			Місцевий бюджет				Обласний бюджет				Державний бюджет				Інші джерела			
			2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015
1	Встановлення автономного опалення в житловому секторі	3878,7	1378,7	1000,0	-	-	1000,0	500,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
2	Капітальний ремонт (санація) будівлі Авторського навчально-виховного комплексу №2	1580,0	80,0		-	-	-	-			750,0	750,0						
	в т.ч. 1) енергоаудит, виготовлення проектно-кошторисної документації, проходження Державної експертизи з енергозбереження;	80,0	80,0															
	2) роботи по капітальному ремонту (санація)	1500,0								750,0	750,0							
3	Капітальний ремонт (санація) будівлі загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів №5	1555,0	55,0								750,0	750,0						
	в т.ч. 1) енергоаудит, виготовлення проектно-кошторисної документації, проходження Державної експертизи з енергозбереження;	55,0	55,0															
	2) роботи по капітальному ремонту (санація)	1500,0								750,0	750,0							
4	Капітальний ремонт (санація) будівлі багатoproфiльного ліцею "Інтелект" – ЗОШ І-ІІІ ступенів №11	1590,0	90,0								750,0	750,0						
	1) енергоаудит, виготовлення проектно-кошторисної документації, проходження Державної експертизи з енергозбереження;	90,0	90,0															
	2) роботи по капітальному ремонту (санація)	1500,0								750,0	750,0							

№ п/п	Об'єкт, види робіт	Разом (тис.грн)	Джерела та обсяги фінансування (тис.грн)															
			Місцевий бюджет				Обласний бюджет				Державний бюджет				Інші джерела			
			2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015
5	Капітальний ремонт (санація) будівлі дошкільного навчального закладу №20,	1570,0		70,0									750,0	750,0				
	в т.ч.:1) енергоаудит, виготовлення проектно-кошторисної документації, проходження Державної експертизи з енергозбереження;	70,0		70,0														
	2) роботи по капітальному ремонту (санація)	1500,0											750,0	750,0				
6	Капітальний ремонт (санація) будівлі дошкільного навчального закладу №21	1570,0		70,0									750,0	750,0				
	в т.ч.:1) енергоаудит, виготовлення проектно-кошторисної документації, проходження Державної експертизи з енергозбереження;	70,0		70,0														
	2) роботи по капітальному ремонту (санація)	1500,0											750,0	750,0				
7	Капітальний ремонт (санація) будівлі дошкільного навчального закладу №31	1570,0		70,0									750,0	750,0				
	в т.ч.:1) енергоаудит, виготовлення проектно-кошторисної документації, проходження Державної експертизи з енергозбереження;	70,0		70,0														
	2) роботи по капітальному ремонту (санація)	1500,0											750,0	750,0				